

KURIER POZNAŃSKI

wychodzi 2 x dziennie

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna w Poznaniu, św. Marcin 70. — Redaktor odpowiedzialny: Wiktor Ujma w Poznaniu.

Nr 429

Poznań, niedziela dnia 19 września 1937

Rok 32

Ku nowej bitwie pod Wielkim Murem

Okrażona armia chińska przerwała pierścień wojsk japońskich — Japończycy przekroczyli rzekę Czuma

Tokio. (PAT) Komunikat sztabu wojsk japońskich na froncie północnym, ogłoszony wieczorem według czasu lokalnego, stwierdza, że okrażanie 5 dywizji chińskich wzdłuż kolei Pekin—Hankou rozwija się pomyślnie. Pierścień wojsk japońskich otaczających dywizje chińskie zacieśnia się pomimo rozpaczliwych prób nieprzyjaciela, który chce wydostać się z matni. Źródła japońskie obliczają straty chińskie, poniesione w ostatnich 3 dniach, na 6 tys. zabitych i rannych.

Tokio. (PAT) Chińczycy przerwali tamy na rzekach, położonych na południowy zachód od Pekinu, w zamiarze powstrzymania przez zalanie terenów pochodu wojsk japońskich i uratowania 50.000 żołnierzy chińskich, otoczonych przez Japończyków.

Pekin. (PAT) Wojska chińskie na odcinku Liang-hsiang, które były okrażone przez Japończyków, zdołały przedrzeć się przez otaczające je oddziały nieprzyjaciela i znajdują się obecnie w odwrocie.

Wojska chińskie przygotowują się do wielkiej bitwy wzdłuż Wielkiego Muru Chińskiego w zachodniej części prowincji Szansi.

Agencja Centra News donosi z Pao-ting, że oddziały chińskie, których prawe skrzydło opiera się o linie Pekin—Hankau, wycofały się tam na Kuan-juan-szing. Liczne ataki japońskie zostały odparte.

Pekin. (PAT) Reuter donosi, że wojska chińskie na południe - zachód od Pekinu są w pełnym odwrocie. Garnizon chiński w Czo-czou stoi przed dylematem: albo poddać się, albo ulec zniszczeniu.

Na froncie północnym agencja Domei ocenia straty Chińczyków w czasie do 17 bm. na 6.000 zabitych i rannych. O godz. 7 rano prawe skrzydło armii japońskiej stanęło na linii Nan-szang-lo — Tung-ki-szi, znajdując się w odległości 26 km na zachód od Szu-czeu. Lewe skrzydło przekroczyło rzekę Czuma pod Meng-liang, Gi-ing i Hsing-cziao, nacierając na tyły będących w odwrocie wojsk chińskich w kierunku zachodnim. O godz. 7,40 inna kolumna wojsk japońskich zajęła Pei-szang-lo w odległości 16 km na zachód od Szai-czeu i Hing-fu-czu-uang, położonej o 11 km na północny zachód od Szu-czeu.

Wzdłuż linii kolejowej Tientsin—Pukau oddziały japońskie zniosły oddziały chińskie, zajmując Niu-ksintien na zachód od Hsing-szi, w odległości 62 km na południe od Tientsinu.

Na froncie Szan-si

Tokio. (PAT) Agencja Domei donosi z frontu Szan-si, że kolumny japońskie operujące wokół Tatung oczyściły teren całkowicie z żołnierzy chińskich i zajęły Feng-czen, położone w odległości 50 km na północ od Tatung.

Aresztowanie generała

Szanghaj. (PAT) Donoszą z Tajwan, że na polecenie dowództwa aresztowany został gen. Li-fu-jin, dowódca 61-ej armii, której zadaniem była obrona północnej części prowincji Szan-si. Generalowi stawiane są za-

rzuty braku energii i inicjatywy, skutkiem czego Chińczycy utracili Tatung oraz kilka innych miast, stanowiących ważne punkty strategiczne.

Na froncie szanghajskim

Na froncie szanghajskim oddziały japońskie w dalszym ciągu posuwają się naprzód. Ostatnie sukcesy wywołały niepokój władz chińskich, które zarządziły pośpieszne fortyfikowanie punktów strategicznych wzdłuż granicy koncesji międzynarodowej i dzielnicy chińskiej. O godz. 4 rano w dzielnicy Czapei Chińczycy bombardowali stanowiska, zajęte przez żołnierzy desantu japońskiego. Mniej więcej po upływie godziny artyleria japońska zmusiła działa chińskie do milczenia.

Szanghaj. (PAT) Lotnicy chińscy dokonali w nocy nowego nalotu na Szanghaj. Od pocisków działa przeciwlotniczego zginęło w koncesji międzynarodowej 4 Chińczyków a 14 odniosło rany. Bomby z samolotów wzniciły kilka pożarów. Lotnicy twierdzą, że bomby z ich samolotów trafiły w okręt japoński.

Pani Czang-Kai-Szek

Szanghaj. (PAT) Nie bacząc na poważne niebezpieczeństwo bombardowania, małżonka marszałka Czang-Kai-Szeka przybyła do Szanghaju samochodem Pani Czang-Kai-Szek towarzyszył uzbrojony agent ochrony osobistej. Po zbadaniu dokumentów, panią Czang-Kai-Szek przepuszczono przez kordon brytyjski, chroniący koncesję międzynarodową.

Oskarżenia japońskie

Tokio. (PAT) Rząd japoński oskarża Chińczyków o naruszanie pra-

wa międzynarodowego. Mianowicie samoloty chińskie, zaopatrzone w znaki japońskie na skrzydłach, miały brać udział w akcji bojowej. W innym wypadku artyleria chińska ostrzeliwała Japończyków ze wzgórza, na którym zatknięta była flaga japońska. Podczas akcji w Chinach północnych znaleziono wśród amunicji zabranej Chińczykom 20 tys. pocisków karabinowych dum-dum. Wojska chińskie dopuszczają się rzekomo zatrucia wody i żywności

„Spisek przeciwko Włochom”

Opinie niemieckie o anglo-francuskich postanowieniach w sprawie nieinterwencji

Berlin. (PAT) Prasa niemiecka śledzi z niepokojem dalszy szybki rozwój zagadnienia śródziemnomorskiego. Zniesienie kontroli hiszpańskich wybrzeży, uporczywe pogłoski o bliskim zlikwidowaniu przez Francję kontroli lądowej, zgodna i zdecydowana postawa Anglii i Francji, interpretowane tu są jako „spisek przeciwko Włochom”.

Do wzburzenia opinii tutejszej przyczyniają się jednocześnie wystąpienia antyniemieckie i antywłoskie przedstawiciela czerwonej Hiszpanii w Lidze Narodów oraz zabiegi Walencji w Paryżu. „Nachtausgabe” sądzi, że „bolszewizm i powolni mu politycy „frontu ludowego” we Francji i niektórych innych krajach, zapoczątkowali wielką akcję polityczną na korzyść Hiszpanii bolszewickiej i przeciwko gen. Franco”.

„Wyciągnięcie konsekwencji z położenia na Morzu Śródziemnym — pisze ten dziennik — jest rzeczą Italii! Sta-

zarzaskami chorobotwórczymi. Rząd japoński zwraca też uwagę, iż wojska chińskie zaopatrzone zostały w broń chemiczną pochodzenia przeważnie sowieckiego.

Japończycy będą rewidowali obce statki

Tokio. (PAT) Japońskie ministerstwo spraw zagranicznych przesłało do przedstawicieli państw obcych notę, w której zawiadamia, że Japonia będzie zwalczała transfer przynależności państwowej i ponowną rejestrację statków chińskich pod flagą trzeciego mocarstwa. Gdyby istniały jakiegokolwiek wątpliwości, marynarka japońska w celu sprawdzenia dokumentów i przynależności statków, będzie stosowała inspekcję i nawet zatrzymanie statków wzbudzających wątpliwości.

nowisko Anglii i Francji oznacza zagrożenie zasady nieinterwencji.”

Opinie włoskie

Rzym. (PAT) „Stampa” pisze, że antywłoski charakter porozumienia angielsko - francusko - rosyjskiego ujawnia się z dniem każdym coraz wyraźniej. Świadczą o tym trzy nowe fakty: 1) rozszerzenie na okręty nadwodne i samoloty środków przyjętych dla łodzi podwodnych; 2) zniesienie kontroli nad brzegami hiszpańskimi; 3) oddanie śródziemnomorskich baz francuskich do dyspozycji floty angielskiej. Jeśli chodzi o ostatnią sprawę, to zdaniem „Stampy” Anglia zyskała obecnie to, czego nie potrafiła dostać od Francji w okresie wojny abisyńskiej.

Wybory w Łodzi odroczone

Warszawa. (PAT) „Monitor Polski” z dnia 18 bm. ogłasza następujące zarządzenie Rady Ministrów z dnia 16 września br.:

„Na podstawie art. 69 ustęp 6 ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorialnego (Dz. U. R. P. nr 35 poz. 294) Rada Ministrów przedłuża o 6 miesięcy okres, w którym powinny być zarządzone wybory do Rady Miejskiej m. Łodzi.”

Wystawa Wyczółkowskiego w „Zachęcie”

Warszawa. (PAT.) Wczoraj o godz. 12 została otwarta w „Zachęcie” wielka wystawa dzieł malarskich zmarłego w grudniu ub. r. śp. Leona Wyczółkowskiego, urządzona pod protektoratem ministra Świętosławskiego. Wystawa obejmuje przeszło 300 dzieł malarskich i przedstawia doskonale, dzięki chronologicznemu rozmieszczeniu dzieł, całokształt działalności malarskiej mistrza. Katalog, szczegółowo opracowany i ułożony w porządku chronologicznym przez p. dr M. Twardowską, stanowi materiał do historii twórczości Wyczółkowskiego.

Wystawa otwarta będzie i podczas „Festivału sztuki”, aby przyjezdni z całej Polski mieli sposobność poznać twórczość świetnego mistrza i ujrzeć dzieła, które po zamknięciu wystawy wrócą do zbiorów prywatnych i nie będą dostępne dla szerszych kół publiczności.

Atak lotniczy na okręt brytyjski

Okręt powstańczy zabrał „czerwonym” dwa pełne ładunków statki

London. (PAT) Agencja Reutera przynosi wiadomość, potwierdzoną przez admiralację, że w piątek na wysokości portu Gijon samolot zrzucił 6 bomb na kontrtorpedowiec brytyjski „Fearless”. Żadna bomba nie trafiła. Samolot skierował się w stronę miasta Gijon.

London. (PAT) Władze angielskie nie posiadają dotychczas bliższych informacji o samolocie, który zrzucił bomby w pobliżu kontrtorpedowca „Fearless”. Wiadomo jest tylko, że samolot po zrzuceniu bomb skierował się w stronę Gijon. Mógł to być zarówno hiszpański samolot rządowy, jak i powstańczy.

W związku z tym wypadkiem stwierdzają, że dokonane w piątek rozszerzenie układu w Nyon okazuje się istotnie niezbędnym. Patrole lotnicze francuskie i angielskie i ścisła współpraca dowództwa brytyjskiego i francuskiego uniemożliwi w przyszłości podobne napały. Podkreślają, że jest to dziewiąty wypadek zaatakowania okrętu brytyjskiego.

Salamanca. (Tel. wł.) Ubiegłej nocy krążownik powstańczy „Canarias” zaskoczył na trasie między Mahon i

Barceloną dwa hiszpańsko - bolszewickie statki handlowe „JJ 15” i „Rey Jaime II”, eskortowane przez trzy torpedowce rządowe. Statek wojenny narodowców zaatakował przeciwnika. Już po pierwszych strzałach trzy torpedowce wycofały się z zasięgu strzałów, pozostawiając dwa załadowane statki towarowe na łaskę krążownika „Canarias”. Krążownik skierował statki do jednego z portów powstańczych.

Na froncie asturyjskim

Paryż. (PAT) Korespondent Hava na froncie Santanderu donosi, że wojska powstańcze działające na odcinku Cordillera de Cuera, w ciągu ostatnich trzech dni posunęły się w głąb o 21 km. Oddziały powstańcze po zajęciu Caprena de Cabrales znajdowały się w piątek wieczorem w bezpośrednim sąsiedztwie wiosek Puertus i Inguanzo. Druga kolumna posunęła się również znacznie naprzód i znajduje się na południu od szczytów górskich Majanjo i Buenes. W ten sposób wszystkie wojska rządowe zostały już wyparte z obszarów prowincji Santanderu.

„Cieszynem“ do Estonii i Finlandii

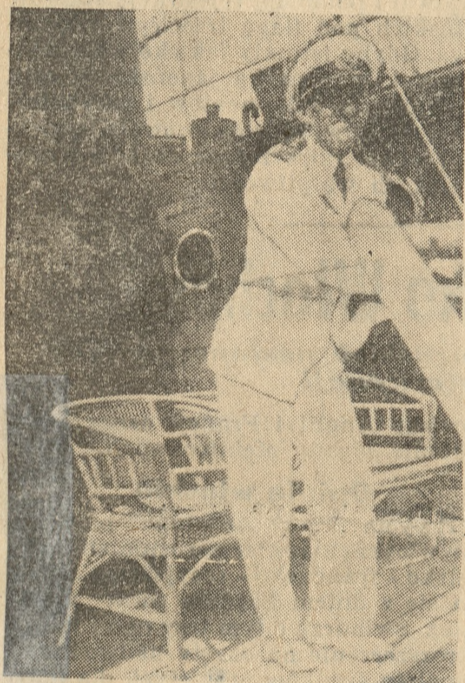
Garść wrażeń z wycieczki morskiej

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Raz w roku i dla każdego z nas dziennikarzy przestaje huczeć maszyna rotacyjna, przestają brzęczeć linotypy i kalandry, przestają dzwonić telefony. Raz w roku i nam wolno pić z krynicy dolce far niente i rwać słońce z błękitu. Nerw dziennikarski jednak tudzież aparat fotograficzny i ołówek nasz i wtedy sprawują swoje funkcje, aby utrwalić wrażenia i podzielić się nimi z miłą sercu rodziną czytelniczą. Nasamprzód rada życzliwa i szczerza: ktokolwiek z mieszczuchów, uwiecznionych w kamiennych, zgiekliwych miastach, przesyconych zapachem benzyny i asfaltu — zateśkni za słońcem i szerokim oddechem i zapragnie prawdziwego wypoczynku, niechaj wsiada na statek i rusza gdzieś w morskie bezkresy. Podróż na statku bowiem to bez przesady pobyt w pijalni zdrowia. Kto raz w tym zaśmakuje, pozostanie wiernym morzu i niczym nie ukoi lękającej w sercu tęsknoty za dalekim horyzontem.

*

Pożegnawszy się z biurkiem redakcyjnym i maszyną rotacyjną, ruszyliśmy z kolegą Stasiem Czapiewskim pięknego sierpniowego wieczoru na pokładzie S/S „Cieszyn“ z portu gdańskie-

Kpt. Szworc

go ku Estonii i Finlandii. S/S „Cieszyn“, należący do „Żegluga Polskiej“ jest statkiem towarowym, posiada jednak pewną ilość kabin pasażerskich, urządzonych bardzo wygodnie i komfortowo — niekoniecznie więc trzeba przy wycieczkach morskich korzystać tylko z statków pasażerskich, gdzie najczęściej wpada się w rozgwar dancingu i kołowrót zabaw, daremnie szukając spokoju i odpoczynku dla skolatanych nerwów.

„Cieszyn“ odbywa regularne rejsy do portów Estonii, Łotwy i Finlandii. Jest to szlak piękny i ciekawy, wiedzący do krajów zaprzyjaźnionych z nami, gdzie zawsze witają Polaków miłym uśmiechem i szczerym sercem. Warto przy tym z bliska poznać kraje i narody, które podobnie jak my, wyzwoliły się spod obcej przemocy, a dziś, wolne i niepodległe, mnożą dowody swej żęży i prężności i słusznie chlubią się swym dotychczasowym dorobkiem, wniesionym do cywilizacji ludzkości.

*

Wieczór już zapadł, gdy „Cieszyn“, otarłszy się o mury naszej strażnicy gdańskiej na Westerplatte, wyszedł z portu gdańskiego na szerokie wody. Na ścieżaj otwarły się wrota na szeroki świat. 12 pasażerów (w czym kilka miłych i uroczych — żerek) wyległo na pokład, aby podziwiać roztaczający się wokół niezapomniany obraz. Tchnienie morza upaja i oszalałami...

Na wspaniałe, gęste — zda się — jak lawa morze księżyc rzucał lśniąca wstęgę srebra, przelewającą się gdzieś za horyzontem „w nieznane“. Milionem światła płonie miasto — cud Gdynia, błyskają latarnie morskie, nad nami na ciemnym akşamie nieba mrugają filuternie nieprzeliczone gwiazdy. Dookoła cisza, cudowna i ukojna. Tylko mewy skrzeczą jęklonie i morze z szumem uderza o burty statku.

W takiej chwili chciało by się jak

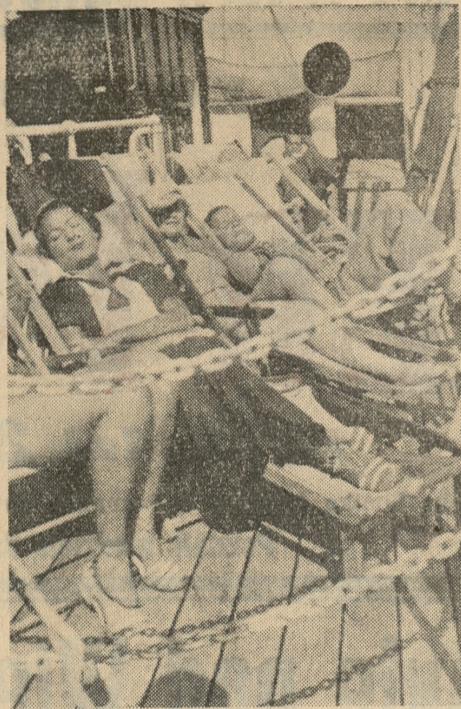
samotnik Allain Gerbault pożeglować hen, ku morzom i lądom i bodaj raz w życiu stanąć oko w oko z Wielką Przygodą. Zew morza kusi i wabi syrenim głosem, obiecując nieznanne doznania, wrażenia i przeżycia...

Długo w noc trwamy na pokładzie w niemej, skupionej kontemplacji.

*

Nazajutrz, rychłym rankiem, co zapaleński miłośnicy morza rozkoszują się wspaniałym wschodem słońca, a po śniadaniu na pokładzie jest cała nasza dwunastka. Rwiemy pełnymi garściami słońce i wdychamy ożywczy ozon (nie mieszać, broń Boże, z OZONem rodzaju politycznego i wyrobu krajowego). Tymczasem kpt. Szworc na mostku kapitańskim kieruje „Cieszynem“ ku Tallinowi, stolicy Estonii. Kpt. Szworc, rodem z Wielkopolski spod Rawicza, b. oficer marynarki niemieckiej, od lat 30 już żegluguje po szlakach morskich. Na „Cieszynie“ odbywa obecnie ostatnie rejsy, przechodzi bowiem z „Żegluga Polskiej“ do GAL'a na linię południowo-amerykańską. Typowy Wielkopolek, na pozór twardy i oschły, wnet potrafił nawiązać nici sympatii z pasażerami.

W połowie drogi do Tallina spotykamy nasze ORP'y „Grom“, „Burzę“ i „Wicher“. Serca biją nam żywiej,

Pijalnia słońca na statku „Cieszyn“

wiwatujemy ile głosu starczy, radujemy się, że oto romantyzm morza wsparty jest o zbrojne ramię Rzeczypospolitej, które jednak ciągle musimy poszerzać, abyśmy mogli czuć się naprawdę bezpieczni.

*

Gong: Kolacja. Kuchnia na „Cieszynie“ pyszna i obfita, a że apetyty dopisują, więc ochoczochodzimy do jadalni.

BOHDAN DANIELEWSKI

„Sanacja“ tworzy nowe partie polityczne

Lewica legionowa pragnie wchłonąć Stronnictwo Ludowe — Inny odłam „sanacyjny“ kokietażuje katolików

Warszawa. (Tel. wł.) W kołach politycznych zwracają uwagę, iż w łonie lewicy „sanacyjnej“ również nie ma zgody.

Lewica legionowa krakowska skupia się koło krakowskiego „Kuriera Wieczornego“ i b. wojewody krakowskiego sen. Kwaśniewskiego. Ma ona zamiar utworzyć stronnictwo polityczne, które by nosiło nazwę „Polskie Stronnictwo Demokratyczne“.

Na terenie Warszawy tendencje są nieco inne. Chodzi o utworzenie „Klubu Demokratycznego“, któryby grupował nie tylko członków lewicy „sanacyjnej“, lecz i opozycyjnej, a więc członków PPS oraz lewicowo nastrojone koła Stronnictwa Ludowego. Na tym samym mniej więcej stanowisku stoją demokraci spod znaku „sanacji“ w Wilnie.

Wszystkie te trzy ugrupowania mają się połączyć i wysunąć wspólnego prezesa. Jako o kandydacie na prezesa mówi się o prof. Bartlu, sen. Kwaśniewskim, b. premierze Jędrzejewiczu, a nawet o plku Brzęk-Osińskim i Grzędzińskim.

Wśród Stronnictwa Ludowego projekt utworzenia stronnictwa demokratycznego przyjęty jest dwójako: jedni, do których przede wszystkim należą liczni adwokaci ludowcy, wyraźnie popierają myśl utworzenia „Polskiego Stronnictwa Demokratycznego“. Należy do nich również b. sen. prof. Marchlewski oraz byli posłowie Kosmowska i dr Graliński. Potwierdzeniem tego le-

wicowego kierunku ludowców jest fakt, iż na zebraniu adwokatów-ludowców, odbytym niedawno w Warszawie, postanowiono zaprosić do obrony uczestników zajęć strajkowych w Małopolsce adwokatów-socjalistów. — Inne ugrupowanie, przedstawiające olbrzymią większość działaczy Stronnictwa Ludowego, na których czele stoi b. marszałek Rataj, nie popiera myśli utworzenia „Stronnictwa Demokratycznego“, pragnąc zachować samodzielność zarówno organizacyjną, jak i programowo-ideową. Działacze przyszłego „Polskiego Stronnictwa Demokratycznego“ przypuszczali, iż uda im się nawiązać bezpośrednie porozumienie z tym ugrupowaniem i skłonić obecnie urzędującego wiceprezesa Stronnictwa Ludowego Rataja do poparcia ich poczynań. Zawiedli się jednak, na co wskazuje konferencja marsz. Rataja z ks. Prymasem Hlondem.

W tym stanie rzeczy wydaje się, iż „Polskie Stronnictwo Demokratyczne“, czy też „Klub Demokratyczny“, nie może liczyć na poparcie żadnej z poważniejszych grup politycznych poza Polską Partią Socjalistyczną. (w)

Warszawa. (Tel. wł.) W stadium organizacji jest nowe ugrupowanie polityczne: „Partia katolicka-narodowa“, na której czele staje dwóch postów obecnego Sejmu, Zaklika i hr. Tarnowski. Partia ta nie ma jeszcze opracowanego programu. Ma ona oprócz swój program na encyklikach papieskich dotyczących regulacji życia politycznego. (w)

Z procesu o zajścia raclawickie

Niektórzy świadkowie obrony albo nie wiedzą, albo zeznają niekorzystnie dla oskarżonych

Miechów. (PAT) Wczoraj w 6 dniu procesu o zajścia raclawickie zeznało dalszych 30 świadków, powołanych przez obronę. Wielu z nich jest członkami Stronnictwa Ludowego, a niektórzy piastują godności członków zarządu poszczególnych kół.

Pierwszy zeznał św. Biernacki, który w niedzielę 18 kwietnia r. był w kościele w Raclawicach na nabożeństwie z osk. Hejdysem. Świadek stwierdza, że policja nie broniła wejścia do kościoła nikomu, rozpędzała tylko tych, którzy szli na kopiec. Dopiero po nabożeństwie policja rozpędzała tłum gromadzący się przed kościołem.

Św. Nowak stwierdza, że idąc z kościoła w stronę Janowiczek, widział osk. Władysława Ziarkę, który zawrócił znowu w stronę Raclawic. Nastę-

pnie pod kościołem strzelano. Osk. Ziarko, jako prezes koła Stronnictwa Ludowego, mówił do ludzi i świadka, że po sumie będzie zebranie w Domu Ludowym, ale dlaczego Ziarko nie poszedł do Domu Ludowego, lecz pod willę pła Sławka, tego świadek nie wie.

Św. Józef Greła słyszał przemówienia na kopcu oraz jak tłum wznosił okrzyki i jakiś osobnik mówił o nierównym podziale dóbr. Świadek widział przed kościołem oddział policji oraz jak w stronę tej policji leciały kamienie. Na zapytanie przewodniczącego sądu świadek kategorycznie stwierdza, że najpierw tłum zaatakował policję kamieniami, a dopiero później policja dała salwę.

Jeden ze świadków obrony, mający ustalić alibi osk. Burego, który

Z CHWILI

Dokładnie dwa miesiące temu, to znaczy dnia 19 lipca, dokonany został zamach bombowy na domek pła Koca w Świdrach Małych pod Warszawą.

Zamach, którego celem, według powszechnego mniemania, była osoba pła Koca, nie powiódł się i przyprawił o śmierć zamachowca, jak się później okazało, Wojciecha Bieganka z Różopola pod Krotoszymem, osobnika o kryminalnej przeszłości.

Aresztowano brata zamachowca, zamieszkałego w Warszawie, a w okolicy Świdrów Małych, nad Wisłą, znaleziono drugą bombę, co jest podobno związane ze sprawą zamachu.

*

To, co napisaliśmy powyżej, jest ekstraktem z lakonicznych komunikatów oficjalnych, które na temat zamachu się ukazały. Opinia publiczna kraju, a także i zagranicy, interesowała się jednak i interesuje nadal nie tyle osobą zamachowca i samym przebiegiem zamachu, ile kapitalnym w tej sprawie pytaniem, kto kierował ręką zbrodniarza.

Czy był to zbrodniczy wybrzyk indywidualny? Czy za Biegankiem stało jakieś ugrupowanie? Czy nasłała go określona mafia, klika, względnie szersza organizacja?

Na te pytania rozmaicie usiłowano odpowiedzieć w kraju i za granicą, nieraz wskazując nieomal palcem na pewne kierunki polityczne.

Rozwiązanie tajemnicy zamachu na domek pła Koca spoczęło całkowicie w rękach władz.

A te milcza.

*

Dwa miesiące, które upłynęły od chwili zamachu, to długi okres czasu, wypełniony szeregiem zdarzeń na arenie publicznej. Nie zatarł on jednak w opinii zainteresowania śledztwem w sprawie niewyjaśnionego dotychczas tła zamachu w Świdrach Małych. Szczególnie w Wielkopolsce, skąd pochodził rozszarpany przez bombę zamachowiec, zawsze żywe jest pytanie, kto namówił go do zbrodni.

Różnorakie domysły ustana, gdy społeczeństwo będzie poinformowane o pozytywnych wynikach śledztwa.

przyjechał aż spod Sochaczewa, oświadczył, że osk. Burego w ogóle nie zna i nie w tej sprawie nie wie.

Na zakończenie wczorajszej rozprawy, sąd na wniosek prokuratora powtórnice przesłuchał św. Steposza, który stwierdził, że w dniu 16 bm odwołał przed sądem swe zeznania złożone na policji, gdyż osk. Łój groził mu, że go spali, gdy zezna obciążająco dla niego. Św. Steposz oświadcza, że zeznania jego złożone na policji są prawdziwe, gdyż widział na własne oczy, jak osk. Łój i Janik rzucali pod kopcem kamieniami na policję. Steposz w dalszym ciągu zeznaje, że żadnej presji ze strony policji nie było, a tylko osk. Łój pouczał go, aby w sądzie powiedział, że policja pod groźbą rewolwerów wymusiła na nim zeznania, które cofa. Świadek nadmienił jeszcze, że również osk. Janik prosił go, aby nie obciążał go zbyt. (w)

Sąd po przesłuchaniu tego świadka na wniosek prokuratora postanowił zamienić dotychczasowy środek zapobiegawczy względem osk. Łoja na bezwzględny areszt i wydał polecenie natychmiastowego aresztowania Łoja, który wczoraj na rozprawę się nie zjawił.

Zeznania pozostałych świadków nie wnoszą nic nowego. Na tym sąd zarządził przerwę do poniedziałku.

Świat pracy a polityka

Warszawa. (Tel. wł.) W kołach politycznych zwracają uwagę na artykuł prezesa Unii Pracowników Umysłowych Grygolałajisa, zawierający polityczne postulaty tej organizacji. Artykuł stwierdza przede wszystkim, iż obecnie panujący system polityczny nie może być utrzymany. W związku z tym Unia Pracowników Umysłowych jako główny swój postulat wysunęła zmianę ordynacji wyborczej w kierunku demokratyzacji systemu parlamentarnego i zapewnienia ludności pracującej należytego wpływu na rządzenie państwem. Artykuł wypowiada się przeciw tendencjom totalistycznym i za demokracją. (w)

Wrzesień
19
Niedziela

Poczt. biuro zleceń: 49-28. Zegarynka: 07. Centr. międzym. 00. Inf. tel. 09. Biuro napr. 08. Inform. dworc. 67-41. Dw. autob. 67-19. Lotnisko 78-45.

Niedziela
KALENDARZ RZYMSKO-KATOLICKI
Januarego m. Eustacheo m.

KALENDARZ SŁOWIAŃSKI
Krzepimira | Myślisława

Słońca: wschód 5,32, zachód 18,00
Długość dnia 12 godzin 28 minut
Księżyc: wschód 17,06, zachód 4,14
Faza: 1 dzień przed pełnią.

NOCNY DYŻUR APTEK
Śródmieście: Apt. dra Kiedrzyńskiego, ul. Pie-
rackiego 14; - Apt. pod Eskułapem, pl. Wolno-
ści 13; - Apt. pod Złotym Lwem, St. Rynek 75;
- Apt. przy Grobli, W. Garbary 41; - Apt. na
Chwaliszewie, Chwaliszewo 76; - **Jeźyce:** Apt.
Mickiewicza, ul. Dąbrowskiego 10; - **Lazarz:**
Apt. przy Parku Wilsona, ul. Marsz. Focha 47;
- **Wilda:** Apt. Fortuna, ul. Górna Wilda 96; -
Solacz: Apt. przy ul. Mazowieckiej 12; - **Gór-
czyn:** Apt. Karpińskiego, ul. Marsz. Focha 158;
Debiec: Apt. przy ul. Debieckiej 6; - **Główna:**
Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 53; - **Starolka:**
Apt. miejscowa.

TEATRY:
Teatr Polski: Dziś - o godz. 16 „Pier-
wsza pani Selby”. - O godz. 20 Balet
Parnella.

Komunikat meteorologiczny

Wczoraj w większej części Polski za-
znaczył się przejściowy wzrost zachmu-
rzenia i miejscami padały deszcze, spo-
wodowane napływem świeżych i dość wil-
gotnych mas powietrza z zachodu. Tem-
peratura była wysoka, tak że o godz. 14
wynosiła: 27 st. w Łucku, 26 w Zale-
szczykach i Lwowie, 25 w Pińsku i
Brześciu n. B., 24 w Lublinie i Tarno-
brzegu, 22 w Gdyni i Wilnie, 21 w Pozna-
niu, Warszawie i Krakowie, 20 w Ciesz-
ynie i Kielcach, 19 w Mławie i Łodzi, a 11
na Kasprowym Wierchu.

Z procesu notariusza Rozwadowskiego

W szóstym dniu procesu przeciwko
not. Rozwadowskiemu z Kościana o
sprzeniewierzenie depozytów Klientów
i nierząd kilku dalszych świadków zło-
żyło bardzo niekorzystne dla oskarżo-
nego zeznania. Zeznawali pp. Jan Pra-
łat z Wieżkowa i i. w sprawie spłace-
nia i wymazania hipoteki p. Serdeckiej
z Kościana. Chodziło o wpłacone przez
śwd. Prałata 7000 zł, które oskarżony
zatrzymał, nic w tej sprawie nie przed-
siębiorąc. Podobną pretensję zgłosili p.
Berta ze Zbęch, p. Wojciech Ratajczak
z Krzywinia i i.

Str. Nar. na Podhalu

Żywiec. (Tel. wł.) Na dzisiejszą
niedzielę zapowiedziano w okręgu cie-
szyńsko - podhalańskim 28 zebrań
Stronnictwa Narodowego. (w)

Występy baletu Parnella

W TEATRZE POLSKIM
Widowisko baletowe, zmontowane
przez Parnella, dostarcza widzowi ca-
łą moc miłych wrażeń. Fabularna
treść baletowych obrazków wyłożona
w nim jest środkami prostymi, prze-
mawiającymi nie tylko do znawców
choreografii, ale do każdego laika.
Każdy z tych obrazków zestraja w so-
bie wszystkie środki oddziaływania w
całość zharmonizowaną, wymowną i
nieodparcie sympatyczną. Najbardziej
charakterystycznym przykładem jest
tu balet pt. „W każdym porcie dziew-
czyzna”, wesola i sentymentalna histo-
ryjka o marynarzach. Punktem opar-
cia dla marynarza w każdym porcie
jest syczek, we wszystkich chyba
częściach świata jednakowy. Tylko
za oknami przesuwa się różne wido-
ki. I w każdym porcie szuka sobie
marynarz dziewczyny: w każdym są
inne, a we wszystkich jednakowe -
roztkliwia je słabość i nieoporność,
ale idą, jak w dym, za brawurą, tę-
ższą brutalnością i siłą. Płyną więc
sobie od portu do portu marynarze, za-

Echa zbrodni żydowskiej w Bielsku

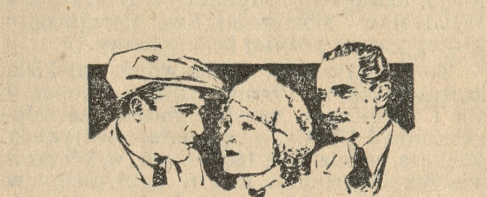
Katowice. (PAT) O zajściach
w Bielsku urząd śledczy w Katowicach
wydał następujący komunikat:
Dnia 17 bm. około godz. 19 dzierż-
wca restauracji 62-letni Karol Norman,
wyznania mojżeszowego, na ul. Nad
Ścieżką w Bielsku, zastrzelił ślusarza
Leona Wanota, lat 28, z Białej. Spraw-
ca po dokonanych czynnie zgłosił się w
miejscowym komisariacie policji i od-
dał broń palną, twierdząc, iż zabójstwa

dokonał w obronie własnej na tle za-
czepki wynikłej między nim i pod-
chmielonym Wanotem. Sprawcę are-
sztowano. Dochodzeniem kieruje na
miejscu prokurator Sądu Okręgowego
z Cieszyna.
Na tle powyższego wypadku doszło
do kilku drobnych zająć między chrze-
ścijańską a żydowską ludnością, któ-
re policja z miejsca zlikwidowała.

Tragiczna śmierć dziecka

Wczoraj w godzinach południowych
na Grobli w pobliżu ulicy Mostowej na-
jechał samochód mleczarni z Kórnika
na pięcioletniego Wojciecha Waraczew-
skiego, mieszkającego u rodziców na
Grobli 9. Obrażenia były tak ciężkie,
że chłopiec zmarł na miejscu. Zwłoki
dziecka przewieziono do Zakładu Me-
dycyny Sądowej. Policja wdrożyła do-
chodzenia celem wyjaśnienia przyczy-
ny nieszczęśliwego wypadku. W are-
ście zatrzymano szofera, który zeznał,
iż chłopiec niespodziewanie podbiegł
mu pod samochód. (kl)

„7 Policzków - 7 Calusów”

Pękniez ze śmiechu, widząc humorystyczne
sceny fabuły o 7 policzkach. Będziesz
oczarowany swawolną grą promieniającej,
pięknej i zawsze rozentuzjzmowanej
LILIAN HARVEY.

Porwie cię gra pełnego życia WILLY
FRITSCHA, w jego bombowej, dowcipem
tryskającej roli, rozdziałajacej 7 policz-
ków w najnowszym filmie „UFY” - „7 PO-
LICZKOW - 7 CALUSOW”.

Z niebywalem zainteresowaniem ocze-
kiwana arcywesola Premiera już w po-
niedziałek, dnia 20 września w kino-
teatrze „Słońce”.

nr 48 939

Kradzież 2400 złotych

W nocy na piątek dopuszczono się
kradzieży w kantorze składu nabiału
firmy Stróżyk przy ul. św. Marcina 23.
Niewyśledzony dotychczas złoczyńca
zabrał z kasy ogniotrwałej w kantorze
kwotę 2 400 złotych. Włamywacz otwo-
rzył kantor przy pomocy dobranych
kluczy lub też wytrycha, a kasę pan-
cerną otworzył, nie uszkodziwszy zam-
ka. Oprócz wymienionej gotówki
skradł jeszcze znaczki pocztowe i stem-
plowe wartości około 50 zł, oraz weksel
Towarzystwa Kredytowego na 195,44 zł,
płatny w dniu 15. 10. br.

Właściciela firmy p. Stróżyka za-
wiadomił o kradzieży rano o godz. 5
stróż Poznańskiego Tow. Strzeżenia
Domów „Potow”, spostrzegłszy, iż drzwi
są otwarte. Zawiadomiona policja
wszczęła dochodzenia. (kl)

WIADOMOŚCI POTOCZNE

- Egzamin z zakresu szkoły wy-
działowej. Kuratorium Okręgu Szkolnego
Poznańskiego donosi: Ministerstwo Wy-
znań Religijnych i Oświecenia Publicznego
zezwoliło w drodze wyjątku na zorga-
nizowanie egzaminów z zakresu szkoły
wydziałowej w terminie do 31 grudnia
1937 r., który jest terminem ostatecznym.
Kandydaci winni składać podania do
jednego z następujących inspektoratów
szkolnych: w Poznaniu (Inspektorat
Szkolny Miejski), Bydgoszczy i Inowroc-
ławiu.

- Hotel Polonia przy ul. Grunwaldz-
kiej, zbudowany przez miasto Poznań z
okazji Powsz. Wystawy Krajowej, ma
być wydzierżawiony przez Zarząd Miejski
- bez przetargu - z dniem 1 stycznia
1938 r. prywatnemu przedsiębiorcy. Biura
miejskie, mieszczące się w tym hotelu,
pozostaną tam nadal.

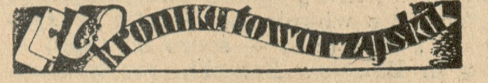
- Do otwierania butelek trzeba
wprawy. Na stacji Pogotowia Ratunko-
wego (66-66) udzielono wczoraj pomocy
lekarskiej 18-letniemu Władysławowi Si-
korskiemu z Mosiny. Wybijając korek
butelki ręką, Sikorski zranił się dotkliwie
szkłem. (kl)

- Co skradziono w firmie Janas?
Podczas kradzieży z włamaniem, doko-
nanej w nocy na sobotę w firmie Janas
na Starym Rynku, skradziono płaszcz
męskie i materiały na ubrania i płaszcze.
Włamywacze przedostali się do składu
przez wybity w murze otwór wielkości
około 40 centymetrów od strony koryta-
rza przyległego do Apteki pod Białym
Orłem. Skradzione rzeczy złodzieje prze-
nieśli najpierw do skrytki w podwórzu,
gdzie swój łup spakowali, jak o tym
świadczą m. in. kilka pozostawionych
wieszaków. (kl)

- Krzywy gwóźdź powodem wybu-
chu. Podczas pakowania korków wybu-
chowych do skrzyni nastąpił wybuch,
przy czym doznał poparzeń 48-letni mie-
szkaniec Staroleki Michał Wiernik z ul.
Rystrej 8. Okazało się, że przy zabijaniu
skrzyni skrzywił się gwóźdź o napojany
sek i przebił taki korek, powodując wy-
buch całego ładunku. P. Wierniaka od-

Teatrzyk Kukielek „Kuku”

Dziś o godz. 17 „Pan Twardowski” w
opracowaniu Stanisława Roya. Kukielki
i dekoracje prof. Wł. Roguskiego. Wstęp
od 30 gr do 1,50 zł.
dg 24 483

Nowa wielka impreza na bezrobotnych
m. Poznania

Sekcja imprez Miejskiego Komitetu pomo-
cy bezrobotnym przygotowuje na niedzielę, 3
października rb. wielką doroczną rewie mód,
która odbędzie się w Adrii o godz. 8 wieczo-
rem. Przygotowania są w toku. Dokłada się
wszelkich starań, żeby rewia tegoroczna wy-
padła imponująco i na wielką skalę. Dochód
przeznacza się na biedne dzieci bezrobotnych.
Szczegóły podamy wkrótce.
zr 1968

wiozł pogotowie, po udzieleniu mu
pierwszej pomocy, do szpitala miejskie-
go. (kl)

- Z powodu upadku z roweru zła-
mała rękę 14-letnia Władysława Bara-
nowska z ul. św. Wawrzyńca 29. Przy-
wołane Pogotowie Ratunkowe (66-66) prze-
wiozło nieszczęśliwą do Szpitala św. Jó-
zefa. (kl)

SPORT

Automobilizm

Start raidu pań odbył się w sobotę w
Warszawie. W czasie próby szybkości z
powodu defektu silnika wycofała się z
raidu Miłochówna z Poznania. Wszyst-
kie pozostałe maszyny przybyły do
Gdyni.

Kolarstwo

Czwarty etap wyścigu do morza Choj-
nice - Włocławek, długości 189 km od-
był w sobotę przy udziale 23 zawodni-
ków, wygrał Wiśniewski 6 g. 32:35,2, 3)
Golab 6 g. 32:35,4, 4) Mańkowski, 5) Leś-
kiewicz, 6) Kierniak, 7) Borowski, 8) Li-
piński, 9) Mieciewski, 10) Maślankiewicz.
Dziś odbędzie się ostatni etap,
Włocławek - Warszawa.

Lekka atletyka

Trzy rekordy światowe ustaliła Wala-
siewiczówna w sobotę w Drohobyżu, a
mianowicie na 100 m - 10,8 sek., na 80
m - 9,6 oraz w skoku w dal - 6,25. Po-
za tym Kwaśniewska uzyskała w oszczep-
ie 41,82 oraz w kuli - 10,30.

Ciekawsze wyniki międzynarodowych
zawodów w Krakowie były następujące:
1500 m: Mostert (Belgia) 3:59,6, 2) Soldan
(Cr) 4:02,4, 3) Eichberger (Austria) 4:04,2,
który za przekroczenia dewizowe został
zatrzymany na granicy i noc przesiedział
w areszcie. 200 m: Gasowski 23,3. Tycz-
ka: Mucha 383. Dysk: Wajsówna 43,00.

Szwecja - Niemcy 54:50. W Berlinie
wobec 30 000 widzów rozpoczęło się w so-
botę 2-dniowe międzypaństwowe spotka-
nie między dwoma potęgami europejski-
mi. Prowadzenie z różnicą czterech
punktów zyskali Szwedzi, posiadając wię-
cej wyrównany od Niemców zespół.

Ważniejsze wyniki były następujące:
10 000 m: 1) Syring (N) 31:13,2, 2) Wun-
derson (S) 31:18, 3) Quik (S), 4) Eber-
hardt (N). Tyczka: 1) Lindblat i Ljund-
berg (S) po 4 m, 3) Müller (N) 3,90 m,
4) Schulz (N) 3,70 m. Dysk: 1) Schröder
(N) 49,61 m, 2) Hedval (S), 3) Berg (S)
49,11, 4) Hilbrecht (N) 46,20. Trójskok:
1) L. Anderson (S) 14,47, 2) Ljungberg (S)
14,37, 3) Wölmer (N) 14,32, 4) Ziebe (N)
14,30. 4x100 m: 1) Niemcy (Borchmeyer,
Hornberger, Neckermann, Scheuring) 41,2,
2) Szwecja - 41,6. MHot: 1) Hein (N)
57,22 (rek. niem.).

Pięściarstwo

Warszawianka w drugim spotkaniu w
Kopenhadze uzyskała 6:6. Wygrali swe
walki: Woźniakiewicz (lekka) przez
techn. k. o. w drugim starciu, oraz Polus
(lekka) i Taborek (półśrednia) na punk-
ty. Na punkty przegrali z Polaków:
Raźniewski (piórkowa), Zaremba (śred-
nia) i Karpiński (półciężka).

Tenis

Jugosławia - Polska 3:0. W sobotę
w grze podwójnej Hebda i Tłoczyński
przegrali w Białogrodzie z parą Ku-
kuliwicz i Mitic 5:7, 3:6, 6:2, 4:6. Dziś
odbędzie się dwie gry pojedyncze.

TEATRY

Z Teatru Polskiego

Dziś po południu o godzinie 16 po ce-
nach znizonych doskonała komedia pt.
„Pierwsza pani Selby”. Wieczorem świa-
towej sławy balet Parnella, który w prze-
jeździe za granicę zatrzymał się w Po-
znaniu.

Na otwarcie sezonu, które nastąpi w
dniu 23 bm., odegrana będzie komedio-
opera J. N. Kamińskiego „Krokawicy i
górale” w inscenizacji dra Z. Nowakow-
skiego pod reżyserią Wł. Czengerego.

Kinoteatr „SŁOŃCE” Kinoteatr

**Dziś w niedzielę
nieodwołalnie po raz ostatni!**

Przepiękne arcydzieło filmowe „Foxy”

TRAFALGAR

Freddie Bartholomew
Madeleine Carrol - Tyrone Power

„Trafalgar” to film, który
każdy zobaczyć powinien!!!

Film „Trafalgar” jest dozwolony
i poleczony dla młodzieży!!!

glądają z knajpy do knajpy. I pęta
się z nimi taki - że użyję kinowego
porównania - Buster Keaton. Chciał-
by się wkupić do znacznej kompanii,
sztuczki im różne pokazuje, przyce-
pia się, próbuje imponować. Ale ma-
rynarze traktują go z góry. A z nimi
dziewczęta. Koło każdej się kręci, ale
bez rezultatu. Zawsze mu ją sprzą-
nie sprzed nosa barczysty, dziarski
marynarz. Wzbudzi w niej czasem
sentyment, ale... dostanie mu się co
najwyżej kwiatek na pocięch. Bo
dziewczyna pobiegnie za marynarzem,
choć ten nią pogardził i sponie-
wierał.

Miłe to, i wesole, i ładne. Malow-
nicze kostiumy, pomysłowo skompo-
nowane dekoracje, a na tym tle -
wymowna pantomima taneczna i z
werwą wykonane tańce.

Obrazków tych jest dużo i uroz-
maicone: „Chłopcy malowani”, i „Mi-
łość hiszpańska”, i ognista „Rapsodia
węgierska”, i powiewne „Sto lat wal-
ca”, i rokokowy „Casanova”.

Osobny rozdział stanowi solowy ta-
niec Zizi Halamy, a mianowicie jej gro-
teskowe „Maski”. Pomysł niby zapoży-

czony z Japonii, ale ujęcie i opracowa-
nie zupełnie samoistne. Kapitalne są
te groteskowo ujęte postaci: babcia na
wspomnienie starej melodii, podrygu-
jąca zabawnie, rozmarzona Greta Gar-
bo, czy roztańczony gapiowaty podło-
tek.

Doskonała para tancerzy akroba-
tycznych: E. Grabiszewska i T. Sutow-
ski, produkuje się w karkołomnym tań-
cu „Acrobatic” i w równie akrobatycz-
nej fantazji „Pogoda i burza”.

Mamy trochę pretensji do Parnella,
że w obecnym programie nie uwzględ-
nił polskich tańców ludowych, które
przecież zyskały jego baletowi tyle suk-
cesów. „Roztańczoną babę” i „Maćka”
wspominamy dotąd z zachwytem i
chętnie ujrzelibyśmy ich progeniturę.

Wieczór cieszył się ogromnym po-
wodzeniem. Sala była wypełniona aż
do przystawnych krzeseł włącznie i
trzęsła się od oklasków nie tylko po
każdym opadnięciu kurtyny, ale i przy
otwartej scenie. Artystów obdarzono
kwiatami i nie szczędzono im owacyj.
Na pewno i dalsze wieczory będą miały
niemniejszy sukces. (t. kr.)

Widmo w zamku rydzynskim

I.

„Któż u nas w Wielkopolsce nie zna ciekawego, młodociane zwłaszcza umysły, ponurą grozą przejmującego podania o widmie w zamku rydzynskim?” tak pisał — sporo lat temu — śp. dr Bolesław Erzepki, przygotowując wstęp do publikacji, która my dziś z pozostałych po nim materiałów rekonstrujemy.

I twierdzenie to wtedy było słuszne i najzupełniej uzasadnione. Od tego czasu jednak dużo się w świecie zmieniło. Nowe pokolenia zgoła odrębnym w swych zainteresowaniach poszły torem i dziś znajomości dawnych tradycji tak jest uszczuplona, że wydaje nam się wskazanym przypomnieć w pierw tę treść owego podania, zanim do dalszych przystąpimy wywodów.

„...W zamku rydzynskim jest kaplica, przed kaplicą pokój, a w tym pokoju obraz kobiety wyższego stanu; kto jest ta kobieta, kto ją malował, zawieszil, skąd się wzięła w tym zamku, nikt tego nigdy nie wiedział, nikt wiedzieć nie będzie.

Jest przecież w każdym roku jedna noc straszliwa, okropna, której nikt w zamku przespać nie może; tych nawet, co nic nie widzą, nie słyszą, o niczem nie wiedzą, porywa jakaś gorączka i niespokojność; zdaje się, że coś nadzwyczajnego przeżywają w naturze. Przez całą tę noc, choć niebo w koło jest jasne i pogodne, zawsze się waży nad zamkiem jakiś obłok czarny, a poblizsze drzewa ogrodu, choć żadnym nie wzruszone wiatrem, dziwnie szeleszczą. Już od jedenastej godziny słychać jakiś szum sprzętów. Kryje się służba zamkowa, śmieli tylko bliżej przystępują, słuchają, zaglądają; twarze ich przecieć bledną, wznoszą się włosy, całe powietrze zda się nasiąkłe jakąś okropnością.

Uderza północ. Rozwierają się same przez się drzwi kaplicy, zapalają się świece na ołtarzu, lecz jakimś dziwnym, bledym, błękitnym światłem; widmo kobiety w białej i długiej szacie, z rozpuszczonymi włosy, wywiedłym boleścią obliczem, kłęcz przed ołtarzem. Nagle zimno grobowe uderza w koło; ukazują się kapłan w ornatcie ze mszą świętą idący. Okropny widok!... Kapłan ten jest kościotrupem... głowa jego trupia, ręce kielich niosące kościami tylko; poprzędają go dwa małe szkielety w komzach, jeden z nich niesie amputki, drugi mszał ogromny. Zaczyna się msza święta, kapłan składa i rozkłada ręce, obraca się, przykłada, czyta w mszale, gorąco się modli; dwa małe szkielety zdają się modlom jego odpowiadać, żaden przecieć głos, żadne westchnienie dosłysz się nie daje. W chwili tylko podniesienia Ciała i Krwi Pańskiej, głuchy odgłos kościeliane dzwonka głębokie przerywa milczenie. Kończy się obrzęd; kapłan zasiada w krześle, widmo przystępuje do spowiedzi. O jakże gorąco modli się wprzód! jakież ciężar piersi rozpięta! Spowiada się, kapłan słucha i długo, długo słucha. Ileż to łez i westchnień przerywa tę spowiedź! Wielki Boże! — jakież straszliwym musi być wyznanie tego widma, jaka zbrodnia jego! Patrz! patrz! po trupiej czaszce kapłana zimny pot zlewa się strumieniem, wiszący obraz kobiety cały czernieje, jakiś głuchy grzot daje się słyszeć nad zamkiem!... Drobne dwa szkielety, kłęcząc i modląc się, zdają się błagać za winną. Wyznała już wszystko i schyla głowę i bije się w piersi na znak żalu i skruchy. Biję silnie, płaczę i czeka. Czekaj chwil kilka, wreszcie podnosi na kapłana wzrok błagalny i mówi: przebaczenia! A kapłan jej grobowym odpowiada głosem: nie w tym roku jeszcze!... I kiedyż, kiedyż?... odzywa się widmo; kapłan milczy. Wskazuje jej na dwa kłęczące szkielety — znika — gasną świece, zamykają się drzwi kaplicy — jęk tylko długi słychać za nimi i na raz wszystko cicho i ani śladu tego, co przed chwilą było.

Podanie powyższe ukazało się drukiem najpierw w wychodzącym w Poznaniu „Tygodniku Literackim“ w opracowaniu wielkopolskiego poety Franciszka Morawskiego. W całej ciągłości powtórzył je Edward hr. Raczyński w swych „Wspomnieniach Wielkopolski“, dawniejsza swą popularność jednak zawdzięcza owa „powieść“ niewątpliwie znanej u nas swojego czasu po wszystkich zakątkach cennej książce Jana Rymarkiewicza „Wzory prozy“, gdzie znajdujemy ją przedrukowaną z Przyjaciela Ludu z pewnym skróceniem¹⁾ pierwotnej relacji Morawskiego. Figuruje ona i w krakowskim „Zbieracz Literacki“

kim²⁾ z r. 1838, skąd dostała się ze zmienionym nieco wstępem do felietonu Kuriera Poznańskiego (nr 45 z dnia 24. 2. 1911 r.) oraz w zbiorze podań i legend Lucjana Siemieńskiego — w tym ostatnim z ryciną Władysława Mottego.³⁾

Skąd się wszakże opowieść ta wzięła, czy i jakie realne wypadki nadały jej początek, o tym nie spotykamy nigdzie bliższych danych. Pożądaną więc będzie zapewne dla miłośników ojczystych pamiątek wiadomość zaczerpnięta ze wspomnianych już wyżej notatek śp. dr Bolesława Erzepkiego⁴⁾. Dowiadujemy się z nich, że pomiędzy papierami po ks. Janie Koźmianie, złożonymi razem z bogatą biblioteką w darze Poznańskiemu Towarzystwu Przyjaciół Nauk, natknął się dr B. Erzepki w stosie najrozmaitszych luźnych materiałów na arkusik 8-go formatu, na którym wśród innych zapisek⁵⁾ zanotowana jest ręką ks. Jana Koźmiana „tradycja o widzeniu Rydzynskiego zamku“. Wersja ta zasługuje na uwagę tak ze względu na osobistość, która ją spisała, jak i na informatora spowinowaczonego z domem książąt Sulkowskich a więc obeznanego niezawodnie z podaniem miejscowym. Nie odkrywa nam ona wprawdzie nazwiska rydzynskiej pokutnicy, rzuca jednak wyraźniejsze światło na pobudki, okoliczności i następstwa jej strasznej przewiny i pozwala przez to zrozumieć lepiej poszczególne momenty makabrycznego „widzenia“.

Oto tekst relacji zanotowanej przez ks. Koźmiana w pisowni oryginału.

„Tradycja o widzeniu Rydzynskiego zamku. — Pisma Poznańskie umieściły tradycję o widzeniu Rydzynskiego zamku.“

5) „Zbieracz Literacki“, pismo czasowe — wychodziło w Krakowie u Czecha trzy razy na tydzień.

6) P. „Podania i legendy Lucjana Siemieńskiego“ — wyjątek wydany w Grudniu (0,40 gr) w tekście (str. 8) brak 3 wierszy.

7) Z teki poświęconej miastom wielkopolskim.

8) Np. Tradycja o Jaroszyńskich, Projekt podróży do Steblewa, uwagi o pamiętniku o Wołyniu itd.

NA ŁAMACH CZASOPISM

Zapoznana prawda.

Znakomity nasz uczonec, prof. Zdzisław Chwoski, napisał ostatnio książkę pt. „W obliczu końca“, którą nazwał swoim „testamentem“. Przebiega się w niej wciąż przedświadczenie, że zbliżamy się do dziejowego kataklizmu, że stoimy „w obliczu końca cywilizacji“. Ratunku autor żadnego nie widzi. Ocalenie cywilizacji, zwycięstwo dobra nad złem w historii mógłby przynieść tylko „jakiś nowy przypadek“.

Prof. Stanisław Pigoń omawiając książkę Zdzisławskiego w „Tygodniku kulturalno-literackim“ (dod. „Głosu Narodu“) przeciwstawia się jej pesymistycznej konkluzji.

„Jakżeż nie widzieć w Europie sił“, — pyta się prof. Pigoń — które raz po raz zakładają wędzida szalejącego Antychrystowi, kładą skutecznie tamy jego dziełu zniszczenia?

Zdzisławski widzi — owszem — te objawy oporu; przyznaje, że jedynym poważnym, zwycięskim nawet przeciwnikiem bolszewizmu jest nowoczesna idea narodowa. Ale zapartyżony zbyt w jeden jej objaw: w hitlerizm, nie ma do niej zaufania. Zdaje się mniemać, że wysuwać nacjonalizm przeciw bolszewizmowi, jest to zwalczać diabła Belzebubem. Ale z wynaturzeń — dlaczego sądzić o naturze? Jakżeż w szczególności nie odróżniać młodego, na katolicyzmie osadzonego ruchu narodowego Polski od odrażającego szowinizmu?

Trzeba przyznać, — kończy prof. Pigoń — że pod tym względem najtrudniej przyjdzie czytelnikowi poddać się urokowi podniosłych słów ostatniej książki prof. Zdzisławskiego. Z porywającą wymową wywodzi on do nowej wyprawy Krzyżowej, ale krzyżowców naszych czasów widzi nie dość jasno.

Wariat w roli Kadena.

Miesięcznik ilustrowany „Rodzina polska“ w numerze wrześniowym zawiera notatkę nie pozbawioną pikanterii pt. „Wariat w roli Kadena“. Cytujemy ją w całości:

„Nie zdarzyło się tak chyba nigdy, ażeby Juliusza Kaden-Bandrowskiego, przemawiającego z estrady, wziął ktoś kiedykolwiek za wariata. Stała się jednak rzecz odwrotna: wariata wzięto za Kadena.

Na jubileuszowy wieczór w jednej z kawiarni w Gdyni jako prelegenta zaproszono Kadena. Na dziesięć minut przed oznaczoną godziną na sali zjawil się jakiś jegomość w tużurku, pokręcił się wszedł na podium i zaczął wygłaszać przemówienie. Publiczność wzięła go za Kadena, orkiestra przychyliła i za chwilę... zapanowała konsternacja, ponieważ prelegent zaczął

ku. Pan Tomasz Potocki, bliski tameczny sąsiad, tak opowiadał zdarzenie, które doń jest powodem. — Wdowa po posiadaczu Rydzyny, kiedyś w bardzo dawnych czasach, zostawszy odumarlą od męża z dwojgiem drobnych dzieci, zakochała się w bracie meżowskim księdzu. — Była to rodzina można i znakomita; starano się w Rzymie o rozwiązanie szlubów kapłańskich księdza; Papież odmówił zezwolenia, wykładając, że w razie tylko gdyby dzieci nie było i familia wygasła (co w tych wiekach wyobrażeń feudalnych tak wielkiej wagi było) mógłby może to trudne żądanie inaczej przyjąć. — Obląkana opaczny tych słów wyrozumieniem kobieta zgładziła swoje własne dzieci, bez wiadomości wszakże stryja. — Zbrodnia ta wyszła na jaw. — Władza świecka i duchowna zaczęła jej dochodzić. — Przywieziona do ostateczności zbrodniarka dla ocalenia siebie zważyła winę na księdza, a ponieważ położenie rzeczy dawało temu pozory, został więc gardłem karany. Zbrodnica pani Rydzyny tegoż dnia nagłą śmiercią umarła. Widzenie, które się pokazuje w Rydzynie, dokładnie w pismach wspomnianych opisane, jest pamiątką i karą tej zbrodni.“

R. E.

*) Tomasz hr. Potocki był spowinowacony z domem książąt Sulkowskich przez braci, z których Henryk miał za żonę Helenę Sulkowską, starszą córkę ks. Antoniego, czwartego ordynata na Rydzynie, a Władysław siostrę jej Ewę Karolinę, o której jeszcze później będzie mowa.

Tomasz Potocki, oficer wojsk polskich, kawaler krzyża Virtuti Militari, ekonomista i publicysta, dziedzic majątności Moskoszowa i Prażki, syn senatora wojewody Michała, urodził się 1809 — um. w Warszawie dn. 13 grudnia 1861 r. Brał udział w kampanii r. 1831 — w jednej z potyczek (pod Długosiodłami — gdzie go uratował Maciej hr. Mielżyński — p. Karwowskiego „Historii W. Ks. Poznańskiego“ t. 1 str. 936) przestrzelony był przez tył szyji, cudem ocalał. Po upadku powstania poświęcił się gospodarstwu i naukom społecznym. Z licznych dzieł jego, wydanych bądź bezpośrednio bądź pod nazwiskiem Krzysztopora Adama, zasługują na uwagę „O organizacji wojska polskiego“, „Głos z Polski“, „Drugi głos z Polski“, „O urządzeniu stowarzyszeń rolniczych w Polsce“ (Poznań 1850), „Poranki Karlsbadzkie“ — Poznań 1858.

Zychliński. Złota księga szlachty polskiej XIV str. 99. Potoccy.

bajdurzyć niestworzone rzeczy.

— Niebawem już komunizm zaleje świat — mówił rzekomo Kaden — i należy się bronić przed nim przez wzmocnienie bezpieczeństwa publicznego.

Po paru podobnych frazesach zorientowano się, że zaszło jakieś nieporozumienie, gadułę ściągnięto przemocą i wylegitymowano. Okazało się po tym wszystkim, że przemówienie zaczął wygłaszać chory umysłowy maniak. Prelekcja Kadena rozpoczęła się z kilkunastuminutowym opóźnieniem, a publiczność płacąc za jedną atrakcję niespodzianie miała dwie.“

Zamknięcie „Drogi“

Jak donosi „Czas“, miesięcznik „Droga“ przestanie się ukazywać. „Czas“ pisze, że „jest to jeszcze jedno zubożenie stanu posiadania naszej kultury, jeszcze jeden objaw kurczenia się zasobów duchowych. W „Drodze“ rozpoczął działalność niejeden z najlepszych pisarzy: „Droga“ była jedynym w Polsce wydawnictwem, które ogłaszało drukiem utwory dramatyczne (np. Norwida, Kleista, Claudela, O'Neill'a, Cocteau, Gide'a, Shawa. „Droga“ ogłosiła drukiem dokumenty w sprawie procesu Brzozowskiego. Z poważnych miesięczników naukowo-literackich pozostało u nas już tylko kilka...“

W ten sposób Warszawa zostaje pozbawiona bardzo poważnego periodyku. Bez względu na poglądy polityczne, a „Droga“ jak wiadomo była ekspozyturą „czołówek“ inteligentkiej, jak pisze Kurier Wileński, obsadzającej dziś poważne nierzaz stanowisko w państwie“, należy się zgodzić z tym, że jest to poważna strata dla naszego życia kulturalnego.

Zofia Nałkowska a życie pośmiertne

Agencja P. I. L. informuje, że Zofia Nałkowska opracowuje nową powieść. Tematem powieści ma być zagadnienie nieśmiertelności: Według tezy autorki ludzie o tyle tylko żyją po śmierci, o ile ktoś ich wspomina. Nałkowska nie przyznaje ani materialnego bytu pozagrobowego duszom ludzkim, ani jakiegokolwiek transcendentnej egzystencji. Duchy zmarłych — zdanem Nałkowskiej — żyją jedynie w pamięci żywych, odradzają się w niej, nabierając nawet pewnych, swoistych cech życia psychicznego.

Jak można wnosić z tej krótkiej informacji, w książce tej Zofia Nałkowska odkryje w takim stopniu, jak w żadnej innej książce dotąd swe oblicze duchowe. Przekona nas ona najdobitniej o tym, że twórczość Z. Nałkowskiej nie tylko jest obcą światopoglądowi katolickiemu, ale w ogóle nie ma nic wspólnego z postawą chrześcijańską. Jest to tylko piękny, uwodzicielski głos, który prowadzi na pustynię. Można być pełnym uznania dla wiel-

kiego talentu autorki „Granicy“ — ale jej twórczość jest niebezpieczna dla dzisiejszego czytelnika. Bo talent i artyzm, to jest jeszcze mało. Wielka literatura potrzebuje czegoś więcej, lecz tego nie będziemy wymieniać, bo musielibyśmy wkroczyć w dziedzinę truizmów, które jednak jak się okazuje nie wszyscy uznają pisarze.

Nawiasem można by zauważyć, że „teza Nałkowskiej“ nie jest jej absolutną zdobyczą. M. in. podobną a nawet identyczną koncepcję życia pośmiertnego rozwinął Maurycy Maeterlinck w jednej ze swych ostatnich książek pt. „Le Sablier“ (Klepsydra).

Wszystkie

ŻURNALE MÓD
LECH ULATOWSKI — FREDRY 3

KĄCIK MODY

SUKNIE SPORTOWE

Na porę jesienną muszą być praktyczniejsze, niż zwykle; zwłaszcza o ile chodzi o jazdę na rowerze. Na naszym szkicu pokazujemy nowy ubiór sportowy, t. z. połączenie sukni sporto-

wej z spodniami. Materiał nieprzemakalny, deseniowy, w kolorze szarym, na którym nie znać kurzu, ani plam, polecamy najwięcej na kostiumy sportowe. Sposób zrobienia gra bardzo ważną rolę, przy tego rodzaju ubiorach, które nie powinny jednakże zacierać jego charakteru sportowego.

Ładnie wygląda zakończenie wyłogów stebnowanymi plisami, jak również niezwykły obojczyk i jednostronnie przyszyte kieszenie przy spodniach i na rękawie. Kolorowy szal i czapka ożywiają całość.

PORANNIK Z AKSAMITU

Dawniej uważano wszelkiego rodzaju porannika i kaftanika za luksus i dlatego robiono je wyłącznie z jedwabiu i koronek.

Z czasem jednakże przyznano, że wszelkiego rodzaju poranniki, czy dłu-

gie czy krótkie są w garderobie kobiecej konieczne, zwłaszcza na przejściową porę jesienną, kiedy w mieszkaniu panuje nie miły chłód.

Kto nie lubi flaneli, którą wyrabiają w ostatnich czasach w ładnych, pastelowych kolorach, temu polecamy aksamity do prania, noszące się doskonale.

Fason wybierzmy najlepiej prosty z przodu wiązany z obszernymi rękawami, ożywiony ładnym, jasnym szalem, aby całość wypadła nietylko wygodnie i praktycznie, ale i miło dla oka.

Modne i tanie
REPREZENTACYJNY DOM MODY
w.i.p. Schubert
Centrala St. Rynek 86.
Salon sprzedaży w Bazarze „Al. Marcinkowskiego 10”
P. 484

1) „Zamek Rydzynski“. (Powieść) M. Tygodnik Literacki nr. 20 z dn. 13 sierpnia 1938 r.

2) Edward hr. Raczyński „Wspomnienia Wielkopolski“ Poznań t. II. 1943, str. 55.

3) Jan Rymarkiewicz „Wzory Prozy“, Stopień I. str. 181: „Widmo w zamku Rydzynskim“.

4) Opuszczono wstęp — ogółem 45 wierszy. Tekst, przytoczony przez nas, cytujemy właśnie w tym skrócie.

Tabela loterii

9-ty dzień ciągnięcia 4-ej klasy 39-ej Loterii Państw.

I i II ciągnięcie Główne wygrane

50.000 zł.: 151301
15.000 zł.: 170232
10.000 zł.: 63490 73113 91015
97928 144800 172606
5.000 zł.: 32744 34927 193965
2.000 zł.: 1391 9646 44936
46402 53908 55803 69029 75714
83962 89203 100446 104136
115664 119624 122889 125235
133525 138378 153105 167827
173160 189290
1.000 zł.: 5461 9310 21419
38721 66156 74020 86452 89337
93653 95371 112398 136360
146936 149574 152678 189235
191390 193288

Wygrane po 200 zł.

64 68 102 333 69 470 852 943 94
1079 350 565 719 906 28 2064 233
453 994 2187 255 95 300 451 88 704
22 79 87 853 925 38 43 56 4049 180
466 85 700 5045 151 239 423 66 614
59 776 845 54 993 6019 27 135 232
30 93 540 605 24 857 68 947 7045 261
421 78 91 757 872 946 8035 223 66
331 416 20 63 729 844 69 542 819 962
10080 115 23 225 343 11054 151
201 38 510 91 639 712 31 37 39 854
981 12102 66 465 544 625 730 13034
99 204 638 14584 618 706 826 42 972
15008 123 83 389 429 33 73 80 513
42 704 843 927 45 16088 115 220 55
716 73 93 18104 462 504 625 743
877 19044 233 568 939
20244 398 407 736 47 53 66 879
21073 148 225 31 481 826 37 925
22084 151 349 96 569 640 60 740 98
971 22084 151 369 569 640 60 740
28241 49 457 505 57 732 931 24065
227 88 797 865 98 914 25005 61 41
282 475 619 85 781 820 21 41 26295
425 514 731 966 27005 216 541 661
703 855 912 28167 80 334 417 61 69
741 840 55 29011 12 61 98 271 90 394
487 529 695 763 817 35
30191 246 79 301 693 849 987 31133
455 681 877 920 25 32185 204 328
596 740 900 89 72 33061 226 463 531
83 544 689 790 857 17159 371 668
35 989 34075 121 43 300 74 443 852
457 889 40066 75 151 254 324 79 472
741 69 939 41043 137 234 36 39 477
871 968 42002 16 449 530 99 820 900
35 43056 100 6 99 246 76 311 400 23
25 29 606 808 81 920 50 44035 107 55
225 31880 485 623 89 845 74 94 45038
474 70 77 46118 57 90 238 321 495
920 69 47361 622 81 91 703 846 48305
36 67 508 642 46 749 71 947 49054
117 219 72 94 402 75 622 78 721 29
73 833 82 50006 117 251 312 62 486
63 88 528 699 841 54 987 51245 49 57
94 541 629 926 28 52041 230 65 357
564 97 981 53115 16 444 86 742 825
64064 69 232 45 83 620 804 55151 236
586 95 806 917 81 14005 23 111 44 253
450 64 8 77 556 703 66 860 9 94 939
61 141002 91 571 652 67 705 142016 44
233 317 495 567 645 702 66 958 143076
104 209 364 89 609 98 700 834 934
144024 95 229 571 613 20 832
145315 96 489 663 732 956 146055 140
7 573 617 19 907 53 9 147087 484 514
55 865 96 148157 98 331 42 5 435 48
50 786 825 902 96 99 149008 140 400
511 800 946 56 150028 527 655 854
151006 21 241 96 677 896 987
152406 505 745 71 815 153016
153 96 213 574 739 70 818 49 60
154016 271 360 652 165059 303

66042 195 611 789 886 929 67020 281
475 782 844 917 68095 108 206 34
393 513 648 860 96 69012 92 218 440
775 824 923 26 55 70160 218 350 473
90 530 670 741 54 812 963 71015 53
279 672 748 61 838 72155 214 324
72 683 881 73069 358 68 500 93 891
74176 98 208 22 25 352 639 75077 158
424 503 84 631 86 765 945.

7636 53 216 486 593 610 24 821
909 77016 98 335 750 94 851 78193
207 351 432 52 65 80 905 63 84
79323 70 444 793 80108 86 100 205
332 33 705 81006 60 427 656 726
36 310 936 82010 58 129 342 574
86 837 62 83039 92 211 30 548 635
41 780 979 84139 487 771 85119
251 467 531 71 687 779 849 906
86 002 16 123 88 292 332 530 650
92 802 956 87 87174 98 285 93 345
490 604 21 41 776 905 88147 265
87 494 596 624 780 89016 22 82
320 457 71 675 64 777 900 90048
113 23 65 75 251 373 571 664 767
897 997 91084 18 123 66 233 487
550 627 60 720 86 874 902 92169
89 418 41 562 600 831 61 93034
251 85 95 360 468 612 50 725 852
58 998 94067 82 109 323 490 500
682 828 85 985 95058 75 109 343
32 464 85 568 628 31 57 730 923
97 96032 203 326 502 684 718 853
74 949 96 97167 407 570 864 967
98075 181 94 328 84 575 700 906
33 78 99053 111 60 63 85 217 510
80 611 931 62 100017 78 108 19 239
94 423 26 48 599 602 40 753 84095
101407 575 625 776 94 821 910 17
102050 69 150 68 400 504 10 883
991 103013 14 67 177 220 680 783
849 83 104025 415 25 766 851 86
105091 248 305 404 7 671 705 816
912 62 106016 190 245 49 340 66
736 61 86 867 987 107063 168 512
44 606 738 65 893 108239 308 47
68 78 405 20 546 603 60 67 787 93
961 71 109312 423 59 93 530 608
735 867 110215 341 424 54 500 616
849 902 111065 240 86 487 89 629
811 960 93 112008 206 69 87 300
549 622 70 762 113048 297 434 588
94 621 759 827
114002 227 360 522 639 760 856 76
115009 14 316 487 597 609 116102 26
89 97 215 511 87 679 117397 620 722
62 809 905 13 67 118180 225 73 635
677 884 925 75 119018 307 70 406 76
561 822 37 86 93 120220 42 403 17 35
562 890 121014 18 167 73 9 226 399
469 915 122099 109 234 375 426 530
704 60 859 123086 259 386 744 124175
209 391 489 556 84 769 876 96 125200
438 582 690 857 974 126218 574 712
25 7 961 128042 174 290 468 129064
9 149 392 442 69 586 641 91 130111
216 81 537 643 79 89 706 37 85 923

131001 121 463 690 7532 774 7 928
37 133212 82 580 742 879 134001 13
29 305 16 41 499 748 69 86 982 135361
670 704 50 136065 103 67 528 40 696
708 98 866 89 987 137061 133 274 345
515 40 55 654 721 891 942 138047 217
338 493 4 623 829 935 66 139130 355
586 95 806 917 81 14005 23 111 44 253
450 64 8 77 556 703 66 860 9 94 939
61 141002 91 571 652 67 705 142016 44
233 317 495 567 645 702 66 958 143076
104 209 364 89 609 98 700 834 934
144024 95 229 571 613 20 832
145315 96 489 663 732 956 146055 140
7 573 617 19 907 53 9 147087 484 514
55 865 96 148157 98 331 42 5 435 48
50 786 825 902 96 99 149008 140 400
511 800 946 56 150028 527 655 854
151006 21 241 96 677 896 987
152406 505 745 71 815 153016
153 96 213 574 739 70 818 49 60
154016 271 360 652 165059 303

520 613 804 156031 133 69 211 610
33 54 926 157004 157 282 324 430
54 653 98 730 70 814 158011 272
82 337 407 15 42 614 782 84 912
48 159041 45 415 561 84 858 160279
354 402 7 554 630 55 703 19 857
957 161097 203 9 325 53 442 636
162061 329 83 404 516 20 720 61
830 56 61 922 53 163056 242 336
95 457 67 89 599 686 717 926
164528 622 32 857 935 57 165296
99 623 74 989 166237 96 418 45 578
679 909 167126 60 168040 413 587
683 800 53 986 90 169148 291 304
522 71 602 719 942 97 170112 240
384 561 74 781 898 908 87 171027
101 259 84 475 559 748 85 956
172060 207 463 664 23 862 173027
453 540 84 646 735 863 57 70
174122 36 38 87 643 772 877 175246
82 328 76 85 556 69 84 653 833
176047 106 13 63 483 735 78 890
998 177127 347 178192 205 404 690
732 84 890 954 179033 121 28 70
238 78 351 549 672 89 723 912
180238 419 47 69 91 802 61 997
181067 254 348 440 82 567 90 661
708 182016 38 61 82 209 936
183063 143 447 640 720 59 856 64
65 184112 37 302 51 471 514 89
603 60 185012 90 220 687 766
186101 202 585 669 767 88 187143
47 73 221 156 422 81 517 756 64
808 58 74 990 188283 462 79 91 543
60 659 816 189179 374 82 409 45
601 805 12 985

190004 104 291 406 51 993 191094
212 13 27 367 92 761 943 192420 93
522 633 767 800 87 946 193037 109 93
276 320 68 407 508 631 72 786 194193
204 502 623 812 73 99 974 83

III ciągnięcie

Wygrane po 200 zł.

218 563 817 84 2256 70 351 429 797
13 3693 955 64 4028 510 731 5129
540 43 6083 219 464 98 719 41 84 893
7085 237 313 652 80005 22 66 94 108
442 67 9077 391 675 10273 344 667
11045 49 380 417588 696 767 12149
259 503 620 966 13345 72 852 951
14596 672 861 902 96 15106 441 47
860 16287 452 736 91 17111 241 655
18030 386 715 19267 731 21145 230
407 25 43 554 877 22112 31 29 331
628 23800 53 24370 903 25127 336
737 26214 83 421 638 27108 40 63
653 742 49 23143 274 676 29201 702
9 949 30046 370 647 845 31123 597
735 818 55 32078 112 819 33451 841
990 34182 85 408 792 895 35153 30086
182 525 777 37106 91 276 443 823
38106 21 373 96 801 912 39053 469
798 40038 119 273 843 41041 133 430
73 564 42144 266 866 43753 824 44033
900 45090 520 780 986 46039 171 96
436 779 47190 273 87 317 50 451 525
90 48094 305 452 952 86 49334 38 510
719 50065 439 94 671 797 61282 582
697 52125 302 63068 129 57 497 560
799 54054 62 361 945 55340 72 405
902 56454 566 57161 222 78 573 58432
84 92 69088 222 383 563 60023 191
60 357 91 777 925 61113 366 569 937
58 62293 897 991 63140 414 582 64502
761 987 65448 670 958 66187 252 497
832 68 67110 66 316 429 884 68038
152 348 65 87 558 635 69194 510 83
711 839 995 70123 615 920 71148 254
300 445 72353 783 938 89 73103 12 97
382 570 74101 59 638 75363 557
76057 89 424 910 53 77106 692 78916
68 79222 688 789 80123 234 404 724
976 81066 95 832 82029 115 48 341
83042 433 751 847 84006 75 272 77
471 85187 987 86003 58 489 623 53
752 446 985 87048 446 526 740 69
935 88399 89135 46 209 93 303 700
91510 848 932 92118 454 93288 850 95
962 94003 414 30 703 25 95011 567

51 96368 521 647 882 97157 98322
627 76 99069 342 51 495 571 619 819
100066 157 79 730 101164 255 582
803 102093 462 519 79 662 791 814
66 103092 490 40 866 925 104261 405
560 67 89 605 896 971 105025 27
242 450 525 28 882 106215 680 107107
244 526 108012 377 666 109093 111
468 639 110200 320 74 687 111409 681
112104 388 437 903 74 113405 641 852
114280 557 624 48 722 115134 324
581 896 116467 513 948 117770 118819
56 119612 984
120058 216 539 765 121643 733
122875 928 123001 439 955 124040
566 612 993 125266 502 620 880
126018 286 417 853 127123 83 319
128121 214 41 472 712 850 128121 214
41 472 712 850 129127 70 222 992
130121 282 418 64 750 858 131040
66 77 151 504 837 41 926 132096 98
225 44 342 757 133069 423 578 709
134063 68 647 803 952 135072 163 98
679 886 936 136033 418 137171 288
678 138085 216 471 516 139009 66 543
140387 415 69 519 847 141014 218
95 142230 473 930 143436 526 773
144130 492 819 80 145337 414 550 95
665 829 146045 361 404 625 28 36 799
147091 147 297 348 740 98 908 40
148061 858 149709 24 150026 363 75
445 48 81 573 824 74 151686 795
152227 85 720 153297 381 407 588
685 154032 225 711 155073 364 851
156403 60 66 557 648 771 96 157928
158969 331 159 203
160600 161613 999 162009 12 65 130
164261 656 165153 562 665 728 48 898
166000 162 94 254 541 769 167382 584
766 804 168068 485 92 810 43 169131
203 170640 55 778 171025 797 827
172055 242 557 950 173521 175082 630
773 890 175242 611 770 75 881 918
177327 943 178245 643 931 179025 341
749

180887 617 846 94 921 181147 273
473 668 728 811 182006 491 637 843
910 23 183119 54 613 76 77 964 184829
68 988 185410 787 186392 442 713
187196 203 10 58 420 630 188280 93
730 63 884 189362 96 611 47 96 706
899 907 63 190596 738 994 191028 275
338 632 192178 264 735 866 193083
341 194045 370 79 414 731

IV ciągnięcie

Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 20.000 zł.
padał na nr. 119942
100.000 zł. nr. 53915
50.000 zł. nr. 141252
15.000 zł. nr. 122439
10.000 zł. na nr. nr. 7095 139544
2.000 zł. na nr. nr. 4257 31259 36301
43250 43937 44358 5063 56942 69083
64104 80264 90881 113881 117848
119933 122411 141870 153650 186309
1.000 zł. na nr. nr. 14882 15190
28743 50494 54322 57146 58098 59152
75362 84830 84568 95246 96096 96287
98343 104327 11492 125545 130116
132886 136965 144675 153868 163326
164470 168681 175198

Wygrane po 200 zł.

4 549 983 1679 817 904 2558 632 59
91 3166 257 658 34 701 988 4002 176
426 844 5177 98 395 859 6386 494 608
86 772 946 7118 70 513 701 73 847 955
8011 298 374 677 809 933 9042 112 201
465 788 893 978 10068 333 53 88 564
89 801 11015 51 124 78 247 96 307 537
780 834 940 12540 92 665 967 69 13200
687 784 14033 163 96 650 79 713 15113
506 63 69 889 16265 329 99 443 743
17429 714 958 18210 21 30 347 92 97
406 575 719 47 19513
20153 679 793 802 9 21511 34 82 802
89 909 22187 404 555 618 59 750 67
22187 404 555 618 59 750 67 23744
851 24044 111 354 445 596 677 25038
64 112 245 736 26104 210 360 464 814
90 27038 49 284 398 558 842 88 28050

Maria Szrajberówna

Lekcje skrzypiec - Poczta 12
nr 27886

bielskie
materiały z metra
oraz
gotowe płaszcze
własnej fabrykacji
poleca
F. Bonas
Poznań
27 grudnia 16.

Wykwintne Materiały Ubraniowe i Płaszczowe

w wielkim wyborze poleca

KAROL JANKOWSKI i SYN

FABRYKA SUKNA - BIELSKO

Skład Fabryczny: **POZNAŃ** ul. 27-go Grudnia 2

Lampy Elektryczne

w wielkim wyborze wprost z wytwórni dg 24275

Skrzypczak - Poznań
św. Marcin 27 podwórze II p.

W Poznaniu przy pryncypalnej ulicy sprzedam z powodu zmiany stosunków rodzinnych bardzo dobrze prosperujący

skład cukrów, czekolady, kawy, herbaty i owoców

do objęcia potrzebne ca 20.000,- zł. Oferty tylko poważnych efektantów do Kuriera Poznańskiego pod zg 27833

Młyn Parowy

w Gniewkowie, pow. Inowrocław, o przemiele do 25 ton na dobę, pierwszorzędnie urządzone, nowe maszyny, najlepsza okolica na zbyt maki na miejscu zaraz do wydzierżawienia lub sprzedania. Zgłoszenia prosimy łask. kierować do Kuriera Poznańskiego pod zg 27 801.

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i. w. z. a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tym 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21 025, d 1611 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11.10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 10.45.

już czas pomyśleć o Bieliznie Zimowej dla Pani, Pana i dziecka

Pulowery, Pończochy, Trykotażę, Pledy, Wyprawy Ślubne, Wyprawy niemowlęce, Bielizna zawodowa, Koldry, Kirany, Piłtwa, Inlety w wielkim wyborze

FABRYKA BIELIZNY Dom Piócen
J. SCHUBERT
Poznań, Stary Rynek 76.
Dom Czerwony naprz. Głównego Odwachu. Tel. 10 08.
Filia: ul. Nowa 10. Tel. 17-58.
Pg 29 741-37,3

1. DCOMY - PARCELE

Dom
lub wille kupie, wplacę 14 000,-. Oferty Kurier Pozn. zdg 22 277

2. PIENIĄDZ

400
pożyczki lub współnika poszukuje. Dobry interes, gwarancja. Oferty Kurier Pozn. zdg 23 029

4. OSOBISTE

Dziś
zobacz wystawę **składową** wełny, włóczek, **olbrzymi** wybór **znane** **Ewa** niskie ceny.
Focha 60. Nr 49 811

Futra

wykonuje wszelkie modernizacje, przeróbki, tania. Poznań, Ratajczaka 33-10. zdr 23 058

Sprzedam

interes zbożowy, bogata okolica, ładowanie wprost na wagon. Do objęcia 10.00,- Oferty Kurier Poznanski zdg 21 621

Betoniarnie

z mieszkaniem, plac budowlany, sprzedam. Zgłoszenia Agencja Kuriera Poznańskiego, Krotoszyn. ng 49 937

Skład rzeźniczy

urządzeniem lub bez, zapędem elektrycznym, dobrze zaprowadzony sprzedam. Powód poważnej przyczyny, Agentura Kuriera Pozn., Wrzesnia, Rynek pod 174 ng 49 892

Starogdański

pokój meski ciężka rzeźba, 11 części, bardzo dobrze utrzymany okazanie sprzedam. Oferty Kurier Poznanski zdg 22 045

15. POKOJE UMEBL.

Niekrepujące
dwa łączne lub oddzielne pokoje słoneczne, czyste, światło elektryczne. Mickiewicza 18, m. 7. zdr 23 082

Próżny

frontowy, Siemieradzkiego 3, m. 1 zdr 23 030

Dwuosobowy

francuska konwersacja, śniadeczek 4. parter, Gordziałkowski. zdr 22 005

Pokój

umeblowany, słoneczny, parter, dla dwóch panienek lub panów od zaraz. Rynek Łazarzski 9, m. 1 zdr 22 744

Pokój

Składowa 1, m 21. zdr 22 376

Jeżycka

55 - 20. zdr 22 377

Dwuosobowy

Kręta 7 - 9. p 1161

17. ŁOKALE

Warsztat

mechaniczny, Żydowska 27. zdr 22 125

23. ROZMAITE

Wizytówki

setka złotego. Ekspresdruk. - Grudnia 5. dr 24 162

Niemiec

prawnik szuka osoby możliwie obznajmionej z ustawodawstwem za wynagrodzeniem wzgl. udzieleniem usług wzajemnych. Oferty Kurier Pozn. zdg 22 494

Znana Adarelli

przepowiada

z Braminów - ręki. Przyjmuje również w niedziele Podgórna 13 mieszkanie 10. p 1159

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

a) Służba domowa

Reemigrantka

inteligentna, prosi dobre serca o jakakolwiek prace, posade. Oferty Kurier Poznanski zdg 23 035

Gospoia

samodzielna, uczciwa, spokojna, ostatniej posiadzie 4 lata, poszukuje posady. Oferty Kurier Poznanski zdg 22 486

Gotowaniem

samodzielna do wszystkiego poszukuje posady. Oferty Kurier Poznanski zdg 21 077

Osoba

która pracowała pare lat w jednym domu poszukuje posługi na cały dzień lub posady od 15. 9. Oferty Kurier Poznanski zdg 19 938

Dziewczyna

uczciwa z prowincji szuka posady, najchętniej do 1 lub 2 osób. Oferty Kurier Pozn. zdg 21 519

b) Inni

Pomocnik

handlowy z branży kolonialnej ze szkoła, poszukuje posady. - Zgłoszenia Kurier Poznanski zdg 22 891

Tłumaczka

korespondentka przyjmie posade poważnym przedsiębiorstwie angielski, niemiecki, francuski, rosyjski. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 22 961

Kuśnierz

zdolny tania elegancko wykonuje wszelkie prace kuśnierskie poszukuje posady w dom poza dom. - Oferty Kurier Pozn. zdg 22 616

Blacharz - instalator

kierowca samochodowy poszukuje posady od zaraz lub później. Oferty Kurier Poznanski zdg 22 384

Długoletnia

samodzielna, energiczna księżkowska szuka posady biurowej, wychowawczy w szkole, prowadzenia domu samotnej osoby. Łaskawe zgłoszenia Kurier Poznanski zdg 22 393

27. WOLNE MIEJSCA

Młodsza dziewczynę

jako druga służąca poszukuje. Zgłoszenia Kurier Poznanski zdg 22 191

Służąca

z dobrymi świadectwami ewentl. z szkoła gospodarcza, tylko uczciwe i gospodarne maja pierwszeństwo, pensja 40,- zł. Zgłoszenia do Kuriera Poznanski zdg 22 192

30. POPIERAJMY RZEMIOSŁO

Dywany

reczne, maszynowe, fachowo naprawia. telefon 22-02. Adamski, Ratajczaka 15 - 6. zdr 11 442

Wytwornia

żaluzji i prac parkietowych - Poznań, Bóznicza. zdr 23 061

31. ROZRYWKA

„Trędowata“

Polskie najwspanialsze arcydzieło wyświetlany w dalszym ciągu Kinoteatr

„Sfinks“

zdr 22 409

Marzeniem

każdego radioamatora jest 7 obwodowa superheterodyna. Wstap i posłuchaj rewelacyjny **Kosmos Pioneer**, a kupisz go napewno w firmie **Pelczyński**

Fredry 12. p 1160

Tylko

fabryczny markowy aparat jak **Telefunken**

lub inny

kupimy

bowiem radiomontaż i radioekspert zznając niepowodzenie swej produkcji przystąpili do sprzedaży tylko markowych aparatów. Reklamia gwarancji jest jednak poważna firma radiowa, a taka jest:

Radiomechanika

św. **Marcin**

numer **25** dg 24 300

Chcesz aparat mieć **radiowy**

wstap do **„Liry“**

- kłopot z głowy. Wszystkie czołowe firmy na składzie. 7 obwodowy za 295,-, 15 rat. Podgórna 14. telefon 50-63. zdg 22 918/19

„Kapelusz“

Fabrycznie przefasonowany kapelusz zastąpi często nowy. Tania kapelusze na składzie. Polska wytwornia kapeluszy 27-go Grudnia 2 podwórze. zdg 21 209/10

NOWINY

poświęteczne

wychodzą w każdy poniedziałek i po każdym święcie

Egzemplarz 10 groszy

„Nowiny Poświęteczne“ przynoszą najświeższe ilustrowane wiadomości sportowe informacje niedzielne z Polski i ze świata oraz kolumnę filmową.

Czytajcie Nowiny Poświęteczne!

CYRK STANIEWSKICH, ul. Fr. Ratajczaka. Poniedziałek, 20. 10. rb. 1 przedstawienie o 8.30 wieczorem.

KINA

APOLLO: „Znachor“.
CORSO: „Potopieniec“.
GLORIA: „Dama Kameliowa“.
GWIAZDA: „Sonata Księżycowa“.
METROPOLIS: „Jego Złota Rybka“.
OŚWIATOWE T. C. L.: „Ostatnie dni Pompei“.
RENAISSANCE: „Szarże lekciej kawalerii“.
SŁONCE: „Trafalgar“.
SFINKS: „Trędowata“.
SWIT: „Cyryk na Okrecie“.
TECZA-Lazarz: „Piłomienne serca“.
TECZA-Wilda: „Anthony Adverse“.
WILSONA: „Król kobiet“.

7. SPRZEDAŻE

Dodatki

ubraniowe, dobre i tania. Groblewski, Wrocławska. zdr 18 940

Jesienno-Zimowe

materiały meskie Bielskie w najlepszych gatunkach, w najmodniejszych kolorach i deseniach poleca tania Władysław Złotogórski, Poznań, Kramarska 19/20, pietro, hurt - detal. 700 deseni na składzie. Pr 29 151-32,23

Przedsiębiorstwo

zbożowe opalowe, obszernym zapędem w większym powiatowym mieście szkoły, garnizon na miejscu, z powodu wyjazdu zaraz korzystnie sprzedam. Zgłoszenia Agentura Kuriera Poznanski, Gniezno 1266. n 49 127/128

Gdynia-Poznań

sprzedam lub zamienie pierwszorzędny, pełnym ruchu zakład gastronomiczny wraz umeblowaniem mieszkaniem na rentowny interes, lub parcele Poznaniu. Zgłoszenia Kurier Poznanski zdg 22 881

Fiat 503

kryty dobrym stanie. Adres wskaże Kurier Poznanski zdg 21 882

11. KUPNA

Parkiet

używany kupie, telefon 62-14 lub oferty Kurier Poznanski zdg 21 849

12. DO WYNAJECIA

Trzypokojowe

bezpłatkowe tania. Pasieka 26. zdg 22 268

a) Służba domowa

Reemigrantka

inteligentna, prosi dobre serca o jakakolwiek prace, posade. Oferty Kurier Poznanski zdg 23 035

Gospoia

samodzielna, uczciwa, spokojna, ostatniej posiadzie 4 lata, poszukuje posady. Oferty Kurier Poznanski zdg 22 486

Gotowaniem

samodzielna do wszystkiego poszukuje posady. Oferty Kurier Poznanski zdg 21 077

Osoba

która pracowała pare lat w jednym domu poszukuje posługi na cały dzień lub posady od 15. 9. Oferty Kurier Poznanski zdg 19 938

Dziewczyna

uczciwa z prowincji szuka posady, najchętniej do 1 lub 2 osób. Oferty Kurier Pozn. zdg 21 519

Humor zagraniczny

Zawołany szachista kupuje samochód. (M) (Passing Show, Londyn).

Przedpłata

na miesiąc październik 1937 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20 w agencjach w mieście zł 3.50 z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.10, kwartalnie zł 12.30, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5.00, w innych krajach zł 7.00-9.50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w asygnacji, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie piśma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia

na stronie 6-lamowej 25 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr. na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr. przed wiadomościami potocznymi 200 gr. od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne“ do g. 11.10, w dni przedświąteczne do godz. 10.45, większe długiej według możliwości. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówków), słowo nagłówek (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia powstała wskutek matryc, wydawnictwo nie odpowiada

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i noca tylko 14-76, 35-24 i 40-72. P. K. O. Poznań nr. 200-149.